Hyvinvointialueiden ja puolustusvoimien yhteistyö: Sote-järjestämislaki 7 luku

53 a, b ja c §

Hallituksen esitys X/2025

Miksi uutta lainsäädäntöä tarvitaan?

- Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuolto tuottaa pääosan Puolustusvoimien terveydenhuollosta niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin
- Ukrainan sodasta opittu, että siviiliterveydenhuolto on sotilaallisten iskujen kohde
- Nato-jäsenyys edellyttää Suomelta myös toimivaa lääkintähuoltoa

1. **Hyvinvointialueiden toimitiloja on suojattava.**
2. **Hyvinvointialueiden materiaalista varautumista sotilaallisiin poikkeusoloihin on parannettava**
3. **Hyvinvointialueet on velvoitettava yhteiseen suunnittelutyöhön, koulutuksiin ja harjoitteluun Puolustusvoimien ja Naton kanssa.**

Esitetty uusi lainsäädäntö

Sote-järjestämislain 7 luku Valmius ja varautuminen

53 a § Virka-apu Puolustusvoimille, Rajavartiolaitokselle, Pohjois-Atlantin liitolle ja muille liittolaisille

- Normaalioissa ja ns. *ei-sotilaallisissa poikkeusoloissa* annettava terveydenhuollon virka-apu tuodaan lain tasolle.
- Hyvinvointialueen antama virka-apu on maksullista eikä sen antaminen saa vaarantaa HVA:n muiden lakisääteisten tehtävien hoitamista.
- **Olisi tärkeää, että virka-avun pyytämiseen luotaisiin selkeä kansallinen toimintamalli, joka toimisi kaikkien kyseeseen tulevien viranomaisten kanssa. Puolustusvoimien osalta asia voitaisiin päivittää hyvinvointialueen ja Puolustusvoimien yhteistyösopimukseen. Samalla voidaan sopia periaatteista, milloin korvauskynnyksen katsottaisiin ylittyneen. Samoja periaatteita voitaisiin soveltaa myös muiden tahojen virka-avussa.**

53 b § Hyvinvointialueen ja Puolustusvoimien yhteistyö

- Puolustusvoimien ja Naton asevoimien tukemiseksi hyvinvointialueen tulee varautua järjestämään tarvittava terveydenhuolto *sotilaallisissa poikkeusoloissa*.
- Uudet tehtävät liittyvät terveydenhuollon toimitilojen suojaamiseen, terveydenhuollon toimintojen siirrettävyyteen, ensihoidon lisäresursointiin, materiaalisen varautumisen parantamiseen ja yhteiseen suunnittelu-, koulutus- ja harjoitustoimintaan.
- **Hyvinvointialueet varautuvat suunnitelmissaan myös aseelliseen voimankäyttöön tai sen uhkaan. Turvallisuustilanteen heikkeneminen ja Ukrainan sodan kokemukset ovat kuitenkin antaneet selvät viitteet, että aiempia suunnitelmia tulee päivittää, esimerkiksi toimitilojen ja toiminnan suojaamisen osalta. Tämä tulee edellyttämään myös konkreettista tilojen uudelleenarviointia ja investointeja. Lisäksi mahdollisen aseellisen voimankäytön aikana tarvittavien terveydenhuollon resurssien määrää joudutaan kasvattamaan. Muuttunut tilanne edellyttää yhteistyötä, paljon koulutusta ja harjoittelua eri toimijoiden kesken. Pidämme tärkeänä, että velvoite tähän säädetään lailla, mikä mahdollistaa koulutuksesta ja harjoittelusta koituvien kustannusten korvaamisen hyvinvointialueille näiden vallitsevissa taloudellisissa tilanteissa.**

53 c § Hyvinvointialueen ja Puolustusvoimien yhteistyön rahoitus

- Valtio vastaa hyvinvointialueille 53 b §:ssä määriteltyjen tehtävien kustannuksista.
- Erilliskorvaus, jonka määrästä ja kohdentumisesta valtioneuvoston salassa pidettävä päätös.
- **Pidämme erittäin tärkeänä, että muuttuneen turvallisuus tilanteen mukanaan tuomien uusien varautumisvelvoitteiden kustannukset korvataan hyvinvointialueille täysimääräisesti erillisrahoituksella. Tämä jos siksi, että velvoitteissa tulee olemaan eroavaisuuksia maan eri puolilla, jolloin nykyinen hyvinvointialueiden rahoitusmalli ei olisi ollenkaan toimiva korvausperusteena. Samoin on hyvä, että varautumiseen liittyvät investointivelvoitteet pidetään erillään hyvinvointialueiden normaaleista investointisuunnitelmista. Kustannusten korvaamisessa tulee huomioida, että alkuinvestoinnin lisäksi varautumisen tason ylläpitämisestä koituu jatkuvia ylläpitokustannuksia tai korvausinvestointikustannuksia, esimerkiksi ensihoidon resurssien kasvattaminen, joka tulee huomioida korvauksissa.**

Pohjois-Savon
hyvinvointialue